

HE LLEGIT
NO SÉ ON

EVA
PIQUER

Un deliri mortal s'escampa pel món

La literatura és una metàfora de la vida, o la vida és una metàfora de la literatura, i la ficció ens interpel·la tant com la realitat

“El que passi a partir d'ara deixarà empremta en tots nosaltres”

Estic confinada amb més llibres dels que podria llegir durant quatre pandèmies, però em costa concentrar-me en la lectura. I cada llibre que agafo (dels que tinc encara per ordenar, no em cal ni anar als prestatges) em parla del mateix. No podem fugir enlloc quan no hi ha sortida.

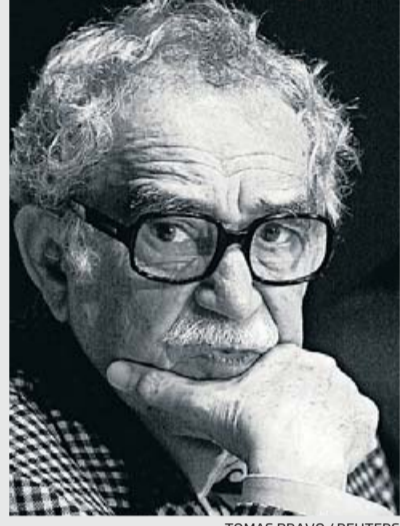
“Un deliri mortal s'escampa pel món”. Antonin Artaud, citat per Patti Smith a l'inici de *L'any del mico* (Club Editor, traduït per Martí Sales).

“Tot just vinc de veure la Marianne i tinc la sensació que d'ara endavant tot serà diferent. Estic trasbalsat i el que passi a partir d'ara, d'una manera o altra, deixarà empremta en tots nosaltres. No hi ha marxa enrere, és impossible tornar a la normalitat. I pensar-hi em fa mal”. (*La mida justa*, Jostein Gaarder, Ara Llibres, traducció de Carolina Moreno Tena).

“L'Hospital General de Corfú és un caos. [...] Aquest serà el nostre mantra durant les setmanes que serem a Grècia, lluitant perquè el nostre pare torni a la vida. En poc temps ens adonem de fins a quin punt hi falta personal. [...] També ens assabentem que aquesta planta –per a pacients de medicina interna– és coneguda com “el pavelló dels moribunds”. (*Apunts personals*, Emilie Pine, L'Altra Editorial, traducció d'Ester Capdevila).

“En una època on tot anava tan ràpid, aquell home havia decidit parar. Ningú no sabia el perquè. Ningú no sabia fins quan s'estaria allí a dalt. [...] En poc

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ

TOMAS BRAVO / REUTERS

temps es va adonar que en parar i situar-se a dalt de la columna havia guanyat profunditat. Com havia intuït abans de pujar-hi, els dies van allargar-se i va començar a sentir el món, l'univers... com si els portés damunt de l'espatlla”. (*L'es-tilita*, Uri Costak, Amsterdam).

“Tanmateix, no es pot conviure sense enfrontaments i baralles. L'espai és compartit, i un individualisme primari i profund ens impulsa a sentir que l'altre ens està prenent part del nostre entorn. Aquell canal de televisió que no volem compartir, aquell menjar que no ens dona la gana de tastar, aquell llit massa abrigat o massa poc abrigat, aquell desordre que no hem organitzat i que ens ofèn, aquella paraula que és sibil·linament mal interpretada, aquella fatiga indefugible de la presència de l'altre. I ve la discussió”. (*El teu gust*, Isabel Clara Simó, Bromera).

“Llegó el día en que la situación de emergencia se tuvo por cosa natural”

Potser és l'hora de rellegir. Agafo una edició preciosa de *Cien años de soledad*, publicada per Random House el 2017 amb motiu dels cinquanta anys de la novel·la de Gabriel García Márquez. Em reconforten els llibres bonics també per fora. Tampoc és aquí on m'evadiré:

“Cuando José Arcadio Buendía se dio cuenta de que la peste había invadido el pueblo, reunió a los jefes de familia para explicarles lo que sabía de la enfermedad del insomnio, y se acordaron medidas para impedir que el flagelo se propagara a otras poblaciones de la ciénaga. Fue así como les quitaron a los chivos las campanitas que los árabes cambiaban por guacamayas, y se pusieron a la entrada del pueblo a disposición de quienes desatendían los consejos y súplicas de los centinelas e insistían en visitar la población. Todos los forasteros que por aquel tiempo recorrían las calles de Macondo tenían que hacer sonar su campanita para que los enfermos supieran que estaban sanos. No se les permitía comer ni beber nada durante su estancia, pues no había duda de que la enfermedad sólo se transmitía por la boca, y todas las cosas de comer y de beber estaban contaminadas de insomnio. En esa forma se mantuvo la peste circunscrita al perímetro de la población. Tan eficaz fue la cuarentena, que llegó el día en que la situación de emergencia se tuvo por cosa natural, y se organizó la vida de tal modo que el trabajo recobró su ritmo y nadie volvió a preocuparse por la inútil costumbre de dormir”. ♦♦

AIXÒ NO CAL DIR-HO

Bécquer contra Spiderman

El pitjor no és que a Twitter hi escriu tothom, el més greu és que hi escriu qualsevol. És molt difícil no *qualsevolitzar-se* a la vida. Cal aïllament, la condició de qualsevol és contagiosa. Quan hi ha un munt de gent, tots som qualsevol. No és el mateix el solitari que l'elitista. El solitari vol que ningú el miri i l'elitista està condemnat a cridar l'atenció. La veritable essència de l'elitista és l'exhibició. Una elit econòmica, cultural, política... no té sentit sense el tumult. Per al solitari la multitud és poca cosa, ha escollit enfrontar-se al no-res, treballa a l'engròs, somnia en les més grans magnituds, i per això menysté tot allò que es rebaixi a ser quantificat. Ni tan sols la promesa de l'infinit és comparable al vertigen que li proporciona una mica de vacuïtat.

Recordeu els personatges de la Marvel? Spiderman és un elitista (el perd la seva dèria per les altures), i a dins del cor de l'increïble Hulk hi trobem el genuí solitari (Silver Surfer és una altra cosa, un exclòs arrogant, potser delirant, que es creu que ell en persona és el no-res). A Spiderman xerrica insuportablement l'esnobisme de fer-se un vestit perquè tothom el reconegui no per ser Peter Parker, sinó per ser Spiderman. Cada cop que Bruce Banner es converteix en Hulk, li queden només els seus pantalons estripats com un pare del desert. De fet, Hulk també és una criatura d'aquell desert on es feien les proves atòmiques. Ha canviat, això sí, la columna de Simó per la columna de fum.

La Marvel està plena d'elitistes i de solitaris, figures (d'esquerra a dreta, respectivament), com Dr. Strange i La Cosa dels Quatre Fantàstics. Al començament, els superherois eren elitistes i el superdolent solitari, però de seguida es va malmetre el sentit de l'ordre. Els Quatre Fantàstics, tret de l'infaust Ben Grimm, anomenat La Cosa, eren una colla de petulants ben col·locats. Científics que treballaven d'astronautes (La Cosa feia de pilot, era el seu xòfer). El vell enemic d'aquest grup és el Dr. Doom, que va vestit com Sant Antoni Abat, amb roba de sac i caputxa. Té la solitud dels morts que va assenyalar el poeta Bécquer. Però vol viure. Un altre dia parlarem de Namor, el príncep submarí, i de quan la solitud es torna un càstig. ♦♦

JAVIER
PÉREZ
ANDÚJAR

MINÚCIES
JORDI LLOVET

La vida breu

L'estat del benestar, juntament amb una sanitat pública molt competent, han acostumat les poblacions dels països desenvolupats a considerar que viurem tant com els grans patriarques de l'Antic Testament –cap no arriba als mil anys, però s'hi acosten– i que la mort és una cosa que només agafa la gent que no té memòria ni del passat ni del futur. Mentrestant, tots nosaltres, els supervivents, perseverem en la idea, desmemoriada, que la mort no existeix.

Però la vida és sempre breu. Així van dir-ho els filòsofs de tots els temps, en especial els estoics, que, sabedors d'aquesta contingència, van escriure discursos i tractats per fer entendre als seus contemporanis que la vida és efímera i la mort segura. A través d'internet, o gràcies a un servei de repartiment de llibres a domicili, el lector trobarà molt fàcilment el llibret de Sèneca –n'hi ha moltes edicions, i també es troba a la Fundació Bernat Metge– anomenat *De la brevetat de la vida*.

Hi llegireu coses com aquesta: “¿Per què ens queixem de la Natura? S'ha comportat benignament: la vida, si saps emprar-la bé, és llarga. Però l'un és dominat per una avarícia insaciada, l'altre està aqueferat constantment en treballs inútils; l'un és donat al vi, l'altre llangueix en l'oci [...] Ens plau, així, d'emprendre algú de la turba dels vells: «Has arribat, com veiem, a la més avançada edat humana. I bé, crida a comptes la teva existència: compta quina part d'aquest temps se t'ha endut el creditor, quina l'amiga, quina el rei, quina el client, quina les baralles amb la muller, quina les caminades per la ciutat en compliment dels deures de cortesia: afegeix-hi les malalties provocades per tu mateix» [...] ¿La causa de tot això? Que viviu com si haguéssiu de viure sempre, que no us acut mai el pensament de la vostra caducitat [...] Perdeu el temps com si fos cosa sobreixent i abundosa [...] Temeu com a mortals, però desitgeu com a immortals totes les coses [...] Seria cosa llarga de resseguir un a un aquells que han consumit la vida en el joc dels escacs, o de la pilota, o en la dèria de torrar-se la pell als raigs del sol...”

No cal afegir-hi cap pensament. Aprofitem la soledat per reconduir les nostres vides, si mai calgués. ♦♦

HULTON ARCHIVE